

SPIS TREŚCI

1. Farmakologia ogólna — <i>Andrzej Danysz</i>	1
1.1. Wiadomości wstępne	1
1.1.1. Definicja i podział farmakologii	1
1.1.2. Pochodzenie i nazwy leków	2
1.1.3. Rodzaje działania leków	3
1.1.4. Zależność działania leku od jego dawki	5
1.1.5. Wskaźnik leczniczy oraz współczynnik bezpieczeństwa i korzyści	7
1.2. Mechanizm działania leków	8
1.2.1. Mechanizm fizykochemiczny działania leków	9
1.2.2. Mechanizm chemiczny działania leków	11
1.2.2.1. Teoria receptorowa	11
1.2.2.2. Wiązanie leków z receptorem	13
1.2.2.3. Mechanizm wyzwalania efektu farmakologicznego	15
1.2.2.4. Punkt uchwytu działania leków	15
1.2.2.5. Ilościowe aspekty działania leków	17
1.2.3. Wybiórczość działania leku	18
1.2.4. Budowa chemiczna a działanie leku	18
1.2.4.1. Izomeria strukturalna	19
1.2.4.2. Izomeria optyczna	19
1.2.4.3. Izomeria geometryczna	19
1.2.4.4. Tautomeria	20
1.2.4.5. Bioizosteria	20
1.2.4.6. Znaczenie biologiczne poszczególnych typów budowy chemicznej i grup funkcyjnych	20
1.3. Losy leków w organizmie	22
1.3.1. Transport leków przez błony biologiczne	23
1.3.1.1. Budowa i czynność błon biologicznych (komórkowych)	23
1.3.1.2. Rodzaje transportu leków przez błony biologiczne	24
1.3.1.3. Dyfuzja bierna	24
1.3.1.4. Dyfuzja przez pory	30
1.3.1.5. Transport przenośnikowy	31
1.3.1.6. Pinocytoza	33
1.3.2. Wchłanianie leków	34
1.3.2.1. Wchłanianie przez skórę	34
1.3.2.2. Wchłanianie przez płuca	35
1.3.2.3. Wchłanianie przez błony śluzowe	36
1.3.2.4. Wchłanianie z tkanki podskórnej i mięśniowej	41
1.3.3. Dystrybucja leków w organizmie	42
1.3.3.1. Wiązanie z materiałem biologicznym	42
1.3.3.2. Teoria kompartmentowa dystrybucji	45
1.3.3.3. Przenikanie do płynu mózgowo-rdzeniowego i mózgu	48
1.3.3.4. Przenikanie przez barierę łożyskową	50
1.3.4. Biotransformacja leków	55
1.3.4.1. Drogi i typy biotransformacji	55
1.3.4.2. Procesy pierwszej fazy	56

1.3.4.3. Procesy drugiej fazy	59
1.3.4.4. Czynniki wpływające na biotransformację	59
1.3.5. Wydalanie leków	62
1.3.5.1. Wydalanie przez nerki z moczem	62
1.3.5.2. Wydalanie z żółcią	66
1.3.5.3. Wydalanie ze śliną	67
1.3.5.4. Wydalanie przez jelita	67
1.3.5.5. Wydalanie przez płuca	67
1.3.5.6. Wydalanie przez skórę z potem	67
1.3.5.7. Wydalanie z mlekiem	68
1.4. Farmakokinetyka	69
1.4.1. Wiadomości wstępne	69
1.4.2. Zmiany stężenia leków w modelach jedno- i dwukompartментowych	70
1.4.3. Objętość dystrybucji	73
1.4.4. Stała eliminacji i biologiczny okres półtrwania	75
1.4.4.1. Dawka leku	75
1.4.4.2. Właściwości osobnicze	76
1.4.4.3. Choroby	77
1.4.4.4. Wpływ równocześnie podanych leków	77
1.4.4.5. Kliniczne znaczenie biologicznego okresu półtrwania	79
1.5. Interakcja leków	80
1.5.1. Wiadomości wstępne	80
1.5.2. Interakcje farmakodynamiczne	82
1.5.2.1. Synergizm	83
1.5.2.2. Antagonizm	84
1.5.3. Interakcje farmakokinetyczne	86
1.5.3.1. Interakcje w zakresie wchłaniania	86
1.5.3.2. Interakcje w zakresie wiązania z białkami	87
1.5.3.3. Interakcje w zakresie transportu błonowego	87
1.5.3.4. Interakcje w zakresie biotransformacji	88
1.5.3.5. Interakcje w zakresie wydalania	92
1.5.4. Kliniczne znaczenie interakcji leków	93
1.5.5. Zespoły chorobowe występujące w następstwie interakcji leków	95
1.6. Czynniki wpływające na działanie leków	96
1.6.1. Wiek organizmu	96
1.6.1.1. Dzieci (farmakologia rozwojowa)	96
1.6.1.2. Ludzie w podeszłym wieku (farmakologia geriatryczna)	99
1.6.2. Płeć	105
1.6.3. Genotyp (farmakogenetyka)	105
1.6.4. Masa ciała	111
1.6.5. Stan fizjologiczny	112
1.6.5.1. Cięża	112
1.6.5.2. Stan czynnościowy przewodu pokarmowego	113
1.6.5.3. Zmiany stanu czynnościowego organizmu w następstwie działania czynników środowiskowych	114
1.6.6. Stan patologiczny (patofarmakologia)	116
1.6.7. Uprzednie podanie tego samego leku	119
1.6.7.1. Wzmoczenie działania	119
1.6.7.2. Tolerancja na leki	120
1.7. Lekozależność	121
1.7.1. Przyczyny lekozależności	122
1.7.2. Budowa chemiczna związku a lekozależność	122
1.7.3. Działanie farmakologiczne a lekozależność	122

1.7.4. Dawka i sposób podania leku a lekozależność	124
1.7.5. Tolerancja	124
1.7.6. Toksykologiczne następstwa lekozależności	125
1.7.7. Narkotyczne leki przeciwbólowe (analgetyki narkotyczne)	125
1.7.8. Nienarkotyczne leki przeciwbólowe (analgetyki nienarkotyczne)	126
1.7.9. Leki nasenne	126
1.7.10. Leki kojące (ataraktyki)	126
1.7.11. Środki psychodysleptyczne	127
1.7.12. Środki psychopobudzające	127
1.8. Działania niepożądane i toksyczne leków	128
1.8.1. Działania niepożądane	128
1.8.1.1. Reakcje uczuleniowe	129
1.8.1.2. Wpływ na płód	131
1.8.1.3. Działanie rakotwórcze	137
1.8.2. Działanie toksyczne	139
1.8.3. Bezpieczeństwo stosowania leków	140
1.9. Wpływ leków na sprawność psychofizyczną kierowców	144
1.9.1. Wiadomości wstępne	144
1.9.2. Wpływ leków na narządy zmysłów	146
1.9.3. Wpływ leków na przewodnictwo nerwowo-mięśniowe i skurcz mięśni szkieletowych	147
1.9.4. Wpływ leków na czynność oun	147
1.9.4.1. Środki znieczulające ogólnie (narkotyki chirurgiczne)	148
1.9.4.2. Środki znieczulające miejscowo	148
1.9.4.3. Leki nasenne	148
1.9.4.4. Leki przeciwpadaczkowe	149
1.9.4.5. Leki przeciwbólowe	149
1.9.4.6. Leki psychotropowe	150
1.9.4.7. Leki przeciwhistaminowe i przeciw kinetozom	151
1.9.5. Środki zwiotczające mięśnie prążkowane	151
1.9.6. Leki przeciwnadciśnieniowe	152
1.9.7. Leki β -adrenolityczne	152
1.9.8. Leki przeciwkrzepliwe	152
1.9.9. Leki przeciwcukrzycowe	152
1.9.10. Leki chemioterapeutyczne	153
1.9.11. Zależność lekowa a prowadzenie pojazdów mechanicznych	153
*2. Leki układu autonomicznego — <i>Ryszard Gryglewski, Elżbieta Kostka-Trąbka</i>	154
2.1. Wiadomości wstępne	154
2.1.1. Chemiczne przekąźnictwo w synapsach układu autonomicznego	154
2.1.2. Budowa i czynność synapsy w układzie autonomicznym	156
2.1.3. Objawy pobudzenia układu autonomicznego	159
2.2. Leki działające na pozazwojową synapsę przywspółczulną	161
2.2.1. Leki parasympatykomimetyczne (cholinomimetyczne)	161
2.2.1.1. Acetylocholina	161
2.2.1.2. Estrы cholicy	163
2.2.1.3. Alkaloidy cholinomimetyczne	165
2.2.1.3.1. Pilokarpina	166
2.2.1.3.2. Muskaryna	166
2.2.1.4. Inhibitory acetylocholinoesterazy (hydrolazy acetylocholicy)	167
2.2.2. Leki parasympatykolityczne (cholinolityczne)	173
2.3. Leki działające na synapsę współczulną	180
2.3.1. Aminy katecholowe	180
2.3.2. Receptory adrenergiczne	187

2.3.2.1. Następstwa pobudzenia α - i β -adrenergicznego	188
2.3.2.2. Biochemiczne podstawy pobudzenia adrenergicznego	189
2.3.3. Leki sympatykomimetyczne	192
2.3.3.1. Epinefryna i norepinefryna	192
2.3.3.2. Leki pobudzające receptory α -adrenergiczne	194
2.3.3.2.1. Pochodne β -fenyloetyloaminy	195
2.3.3.2.2. Pochodne imidazoliny	196
2.3.3.3. Leki pobudzające receptory β -adrenergiczne	197
2.3.3.3.1. Izoprenalina	197
2.3.3.3.2. Orcyprenalina	198
2.3.3.3.3. Bufenina, izoksyptryna, bamestan	199
2.3.3.4. Aminy sympatykomimetyczne o działaniu pośrednim	200
2.3.3.4.1. Efedryna	201
2.3.3.4.2. Amfetamina	202
2.3.3.4.3. Mefentermina	202
2.3.4. Leki sympatykolityczne	203
2.3.4.1. Leki α -adrenolityczne	203
2.3.4.1.1. Alkaloidy sporyszu	204
2.3.4.1.2. Haloalkiloaminy	205
2.3.4.1.3. Pochodne imidazoliny	206
2.3.4.1.4. Inne	208
2.3.4.2. Leki β -adrenolityczne	209
2.3.4.2.1. Propranolol	213
2.3.4.2.2. Pindolol	214
2.3.4.2.3. Alprenolol	214
2.3.4.2.4. Oksprenolol	214
2.3.4.2.5. Nadolol	215
2.3.4.2.6. Sotalol	215
2.3.4.2.7. Praktolol	215
2.3.4.2.8. Acebutolol	216
2.3.4.2.9. Metoprolol	216
2.3.4.2.10. Atenolol	217
2.3.4.2.11. Labetalol	217
2.3.4.3. Leki blokujące neuron adrenergiczny (sympatolityczne)	219
2.3.4.3.1. Guanetydyna	219
2.3.4.3.2. Guanoksan i debryzochina	220
2.3.4.3.3. Rezerpina	221
2.3.4.3.4. Metylodopa	222
2.4. Leki działające na zwoje	223
2.4.1. Nikotyna	223
2.4.2. Leki porażające zwoje (ganglioplegica)	226
2.4.2.1. Bromek tetraetyloamoniowy	227
2.4.2.2. Chloryzondamina	227
3. Autakoidy — Ryszard Gryglewski, Aldona Dembińska-Kieć	228
3.1. Charakterystyka autakoidów	228
3.2. Histamina i leki przeciwhistaminowe	229
3.2.1. Histamina	229
3.2.2. Leki przeciwhistaminowe	233
3.2.3. Leki hamujące uwalnianie histaminy i innych przekaźników reakcji uczuleniowej	238
3.3. Serotonina i związki przeciwserotoninowe	239
3.3.1. Serotonina	239
3.3.2. Związki przeciwserotoninowe	241

3.4. Autakoidy peptydowe	242
3.4.1. Angiotensyna II	244
3.4.2. Bradykinina, kalikreina, aprotynina, substancja P	246
3.4.2.1. Bradykinina	247
3.4.2.2. Kalikreina	247
3.4.2.3. Aprotynina	247
3.4.2.4. Substancja P	248
3.4.2.5. Naczynioaktywny peptyd jelitowy (VIP)	248
3.5. Prostanoidy	249
3.5.1. Substraty wyjściowe do biosyntezy eikozanoidów	249
3.5.2. Prostaglandyny	250
3.5.3. Tromboksany	254
3.5.4. Prostacykliny	255
3.5.5. Produkty lipooksygenacji kwasu arachidonowego	256
3.5.6. Farmakologiczna regulacja kaskady kwasu arachidonowego	258
4. Leki wpływające na zakończenia ruchowe — <i>Zdzisław Kleinrok</i>	260
4.1. Wiadomości wstępne	260
4.2. Leki porażające zakończenia nerwów ruchowych	260
4.2.1. Leki zwiotczające I rzędu	261
4.2.2. Leki zwiotczające II rzędu (środki leptokurarowe, pseudokuraryny)	265
4.2.3. Leki zwiotczające III rzędu	266
4.3. Leki zwiotczające o działaniu ośrodkowym	267
4.4. Leki pobudzające zakończenia nerwów ruchowych	268
5. Leki wpływające na zakończenia czuciowe — <i>Zdzisław Kleinrok</i>	269
5.1. Wiadomości wstępne	269
5.1.1. Rodzaje znieczulenia miejscowego	271
5.1.2. Środki znieczulające miejscowo	272
5.1.2.1. Pochodne kwasu benzoowego	273
5.1.2.2. Pochodne kwasu p-aminobenzoowego	277
5.1.2.3. Pochodne kwasu p-hydroksybenzoowego oraz kwasu acetylosalicylowego	279
5.1.2.4. Pochodne amidów	280
5.1.2.5. Pochodne chinoliny	281
5.1.2.6. Inne	282
5.1.2.7. Środki znieczulające miejscowo o fizycznym mechanizmie działania	282
5.1.3. Środki drażniące zakończenia czuciowe	283
6. Leki działające na ośrodkowy układ nerwowy — <i>Zbigniew S. Herman</i>	285
6.1. Wiadomości wstępne	285
6.1.1. Podłoże biochemiczne działania leków neurotropowych	285
6.1.2. Podział leków neurotropowych	287
6.2. Środki znieczulające ogólnie	288
6.2.1. Wiadomości wstępne	288
6.2.2. Przebieg znieczulenia ogólnego	290
6.2.3. Metody znieczulenia ogólnego	293
6.2.4. Premedykacja	293
6.2.4.1. Leki kojące	294
6.2.4.2. Narkotyczne leki przeciwbólowe	294
6.2.4.3. Leki parasympatykolityczne (cholinolityczne)	294
6.2.5. Wziewne środki znieczulające ogólnie	295
6.2.5.1. Eter dietylowy	295
6.2.5.2. Halotan	296
6.2.5.3. Metoksyfluran	298
6.2.5.4. Enfluran	298

6.2.5.5. Foran	299
6.2.5.6. Trichloroetylen	299
6.2.5.7. Chlorek etylu	300
6.2.5.8. Podtlenek azotu	300
6.2.5.9. Cyklopropan	301
6.2.6. Środki znieczulające ogólnie stosowane dożylnie	301
6.2.6.1. Pochodne kwasu barbiturowego	301
6.2.6.1.1. Heksobarbital	303
6.2.6.1.2. Tiopental	303
6.2.6.2. Inne	304
6.2.6.2.1. Ketamina	304
6.2.6.2.2. Propanidid	304
6.2.6.2.3. Altezyna	304
6.2.6.2.4. Etomidat	305
6.2.7. Neuroleptanalgezia	305
6.2.8. Trankanalgezia	306
6.3. Alkohole	306
6.3.1. Alkohol etylowy	306
6.3.2. Alkohol metylowy	310
6.4. Leki przeciwbólowe	311
6.4.1. Narkotyczne leki przeciwbólowe (opioidy)	312
6.4.1.1. Opium	312
6.4.1.2. Morfina	312
6.4.1.3. Etylomorfina	318
6.4.1.4. Diacetylmorfinon	318
6.4.1.5. Kodeina	319
6.4.1.6. Petydyna	319
6.4.1.7. Metadon	320
6.4.1.8. Dekstromoramid	321
6.4.1.9. Pentazocyna	321
6.4.1.10. Fentanyl	321
6.4.1.11. Buprenorfina	321
6.4.1.12. Meptazynol	322
6.4.1.13. Piryramid	322
6.4.1.14. Bezytramid	322
* 6.4.2. Nienarkotyczne leki przeciwbólowe	322
6.4.2.1. Pochodne kwasu salicylowego	323
6.4.2.2. Pochodne aniliny	329
6.4.2.3. Pochodne pirazonu	330
6.4.2.4. Kwas mefenamowy	332
6.4.2.5. Indometacyna i jej pochodne	332
6.4.2.6. Ibuprofen	333
6.4.2.7. Fenoprofen, ketoprofen, naproksen	333
6.4.2.8. Diklofenak	333
6.4.2.9. Piroksykam	333
6.4.2.10. Chinina	334
6.4.2.11. Inne	334
6.4.3. Zasady leczenia chorób reumatycznych	335
6.4.3.1. Choroba reumatyczna	337
6.4.3.2. Gościec przewlekły postępujący	337
6.4.3.3. Postacie zapalenia stawów z towarzyszącymi innymi zmianami	338
6.4.3.4. Zesztywniające zapalenie stawów kręgosłupa	338
6.4.3.5. Inne choroby reumatyczne	338

6.4.3.6. Inne zastosowanie leków przeciwwzapalnych	339
6.5.1. Wiadomości wstępne	339
6.5. Leki nasenne	339
6.5.2. Pochodne benzodiazepiny	341
6.5.3. Pochodne kwasu barbiturowego	342
6.5.4. Inne	349
6.5.4.1. Wodzian chloralu	349
6.5.5.2. Glutetimid	350
6.5.6.3. Metakwalon	351
6.5.7.4. Bromural	351
6.6. Leki uspokajające	351
6.6.1. Związki bromu	351
6.6.2. Leki uspokajające pochodzenia roślinnego	352
6.6.2.1. Kłącze kozika lekarskiego	353
6.6.2.2. Kwiatostan głogu	353
6.6.2.3. Ziele miłka wiosennego	353
6.7. Leki przeciwpadaczkowe	353
6.7.1. Wiadomości wstępne	353
6.7.2. Pochodne kwasu barbiturowego	355
6.7.2.1. Fenobarbital	355
6.7.2.2. Metylofenobarbital	356
6.7.2.3. Metarbital	356
6.7.2.4. Benzobarbital	356
6.7.3. Pochodne hydantoiny	357
6.7.3.1. Fenytoina	357
6.7.3.2. Mefenytoina	358
6.7.4. Pochodne benzodiazepiny	358
6.7.4.1. Diazepam	358
6.7.4.2. Klonazepam	358
6.7.4.3. Karbamazepina	359
6.7.5. Pochodne oksazolidynodionu	359
6.7.6. Imidy kwasu bursztynowego	360
6.7.7. Inne	360
6.7.7.1. Prymidon	360
6.7.7.2. Acetazolamid	360
6.7.7.3. Sultiam	360
6.7.7.4. Kwas walproinowy	361
6.7.7.5. Klometiazol	361
6.8. Leki przeciwparkinsonowe	361
6.8.1. Wiadomości wstępne	361
6.8.2. Leki zwiększające stężenie dopaminy w ośrodkowym układzie nerwowym	363
6.8.2.1. Lewodopa	363
6.8.2.2. Madopar	363
6.8.2.3. Sinemet	364
6.8.2.4. Bromokryptyna	364
6.8.2.5. Amantadyna	365
6.8.3. Leki parasympatykolityczne (cholinolityczne)	365
6.9. Leki psychotropowe	366
6.9.1. Wiadomości wstępne	366
6.9.2. Leki neuroleptyczne	368
6.9.2.1. Pochodne fenotiazyny	368

6.9.2.2. Pochodne tioksantenu	3
6.9.2.3. Pochodne butyrofenonu	3
6.9.2.4. Pochodne difenylobutyropiperydyny	3
6.9.2.5. Pochodne dibenzoazepiny	3
6.9.3. Sole litu	3
6.9.4. Leki kojące (ataraktyczne)	3
6.9.4.1. Pochodne propandiolu	3
6.9.4.2. Pochodne benzodiazepiny	3
6.9.4.3. Inne	3
6.9.5. Leki przeciwdepresyjne	3
6.9.5.1. Leki trójpierścieniowe	3
6.9.5.2. Leki czteropierścieniowe	3
6.9.5.2.1. Maprotylina	3
6.9.5.2.2. Mianseryna	3
6.9.5.3. Inne	3
6.9.5.3.1. Nomifenzyna	3
6.9.5.3.2. Wiloksazyna	3
6.9.5.3.3. Zymelidyna	3
6.9.5.3.4. Trazodon	3
6.9.6. Leki nootropowe	3
6.9.7. Leki psychopobudzające (psychostymulujące)	3
6.9.8. Środki psychozotwórcze (psychozomimetyczne)	3
6.9.8.1. Pochodne fenyloetyloaminy	3
6.9.8.2. Tetrahydrokanabinole	3
6.9.8.3. Pochodne indolu	3
6.9.8.4. Pochodne piperydyny	3
6.9. Leki cuczące (analeptica)	3
6.9.1. Wiadomości wstępne	3
6.9.2. Metyloksantyny	3
6.9.2.1. Kofeina	3
6.9.2.2. Teofilina	3
6.9.2.3. Teobromina	3
6.9.3. Niketamid	3
6.9.4. Strychnina	3
6.9.5. Inne	3
7. Leki działające na układ krążenia — <i>Alfons Chodera</i>	40
7.1. Leki nasercowe działające inotropowo dodatnio	40
7.1.1. Glikozydy nasercowe	40
7.1.1.1. Glikozydy naparstnicy	40
7.1.1.2. Glikozydy strofantusa	41
7.1.1.3. Glikozydy cebuli morskiej, miłka i konwalii	41
7.1.2. Inne leki działające inotropowo dodatnio	41
7.1.2.1. Metyloksantyny	41
7.1.2.2. Glukagon, kwas asparaginowy, heptaminol, glukoza	41
7.1.2.3. Dopamina i dobutamina	41
7.2. Leki stosowane w zaburzeniach rytmu serca (przeciwwarytmiczne)	41
7.2.1. Wiadomości wstępne	41
7.2.2. Leki zmniejszające automatyzm serca i hamujące przewodnictwo	42
7.2.2.1. Leki o działaniu bezpośrednim	42
7.2.2.1.1. Chinidyna	42
7.2.2.1.2. Prokainamid	42
7.2.2.1.3. Dizopiramid	42
7.2.2.1.4. Ajmalina i prajmalina	42

7.2.2.1.5. Werapamil	422
7.2.2.2. Leki β -adrenolityczne	423
7.2.2.3. Amiodaron	423
7.2.3. Leki zmniejszające automatyzm serca, nie hamujące przewodnictwa	424
7.2.3.1. Lidokaina	424
7.2.3.2. Antazolina	424
7.2.3.3. Fenytoina	424
7.2.4. Leki pobudzające ośrodki bodźcotwórcze i przewodnictwo (zwiększające automatyzm serca)	424
7.3. Leki naczyniowe	425
7.3.1. Leki stosowane w chorobie nadciśnieniowej	427
7.3.3.1. Leki hipotensyjne działające poprzez oun z równoczesnym działaniem obwodowym	429
7.3.1.1.1. Alkaloidy rauwolfii	429
7.3.1.1.2. Metylodopa (α -metylo-DOPA)	431
7.3.1.1.3. Klonidyna	431
7.3.1.1.4. Dihydropochodne alkaloidów sporyszu	432
7.3.1.2. Leki działające poprzez obwodowy układ nerwowy	432
7.3.1.2.1. Leki sympatolityczne	432
7.3.1.2.2. Srodki ganglioplegiczne	434
7.3.1.2.3. Leki α -adrenolityczne	434
7.3.1.2.4. Leki β -adrenolityczne	434
7.3.1.3. Leki miolityczne o działaniu bezpośrednim	435
7.3.1.3.1. Nitroprusydek sodowy	435
7.3.1.3.2. Pochodne hydrazynofalazyny	435
7.3.1.3.3. Metyloksantyny	436
7.3.1.4. Inne pomocnicze leki hipotensyjne o działaniu miolitycznym	437
7.3.1.5. Leki sodopędne i moczopędne	437
7.3.1.6. Inne leki hipotensyjne	438
7.3.2. Leki naczyniowe stosowane w chorobie wieńcowej	438
7.3.2.1. Leki stosowane w napadzie bólu	439
7.3.2.1.1. Nitrogliceryna	439
7.3.2.1.2. Azotyn amylu	440
7.3.2.1.3. Azotyn sodowy	440
7.3.2.1.4. Izosorbit	441
7.3.2.2. Leki stosowane zapobiegawczo oraz w dolegliwościach przewlekłych	442
7.3.2.2.1. Leki zwiększające przepływ wieńcowy	442
7.3.2.2.2. Leki miolityczne o znaczeniu pomocniczym	445
7.3.2.2.3. Leki „ekonomizujące” czynność mięśnia sercowego	445
7.3.3. Leki naczyniowe stosowane w stanach skurczowych tętnic kończyn i innych naczyń obwodowych	447
7.3.3.1. Leki α -adrenolityczne	447
7.3.3.1.1. Tolazolina	447
7.3.3.1.2. Fentolamina	448
7.3.3.1.3. Dihydroergotoksyna	448
7.3.3.2. Pochodne kwasu nikotynowego	448
7.3.3.2.1. Kwas nikotynowy i witamina PP	448
7.3.3.2.2. Nikotynian ksantynolu	448
7.3.3.2.3. Nikametat	449
7.3.3.2.4. Winian nikotynylu	449
7.3.3.2.5. Nikofuranoza	450
7.3.3.3. Inne leki rozszerzające naczynia krwionośne	450

7.3.3.3.1. Bametan	450
7.3.3.3.2. Kalikreina	451
7.3.3.3.3. Leki stosowane głównie w zaburzeniach krążenia mózgowego	451
7.3.4. Leki podwyższające ciśnienie krwi	452
7.3.4.1. Leki stosowane w przewlekłym niedociśnieniu	452
7.3.4.1.1. Strychnina i niketamid	452
7.3.4.1.2. Leki sympatykomimetyczne o przedłużonym działaniu	453
7.3.4.2. Leki stosowane w nagłym spadku ciśnienia tętniczego krwi	453
7.3.4.2.1. Leki pobudzające ośrodek naczynioruchowy	453
7.3.4.2.2. Leki sympatykomimetyczne i parasympatykolityczne	454
7.3.4.2.3. Inne	454
7.3.5. Leki przeciwwstrząsowe	454
7.3.5.1. Leki kurczące naczynia	455
7.3.5.2. Leki rozszerzające naczynia	456
7.3.5.3. Hormony kory nadnerczy	457
7.3.5.4. Różne leki objawowe	457
7.3.5.4.1. Narkotyczne leki przeciwbólowe	457
7.3.5.4.2. Leki uspokajające	457
7.3.5.4.3. Tlen	458
7.3.5.5. Postępowanie we wstrząsie uczuleniowym	458
7.3.6. Leki kurczące naczynia stosowane miejscowo	458
7.3.7. Leki stosowane w chorobach naczyń żylnych	459
7.3.7.1. Leki stosowane w żylakach kończyn dolnych	459
7.3.7.1.1. Tribenozyd	459
7.3.7.1.2. Varicocid	459
7.3.7.1.3. Venacorn i Venoruton	460
7.3.7.2. Leki stosowane w żylakach odbytu	460
7.3.7.2.1. Aesculan	460
7.3.7.2.2. Hemorectal i Hemorol	460
7.3.7.2.3. Venescin	461
7.3.7.3. Leki stosowane w owrzodzeniach żylakowatych goleni (podudzi)	461
7.4. Leki stosowane w miażdżycy	462
7.4.1. Wiadomości wstępne	462
7.4.1.1. Klofibrat	462
7.4.1.2. Pirydynol	463
7.4.1.3. Cholestyramina	463
7.4.1.4. Preparaty jodu	464
7.4.1.5. Hormony gruczołu tarczowego	464
7.4.1.6. Inne	465
8. Leki działające na układ krwiotwórczy — Zdzisław Kleinrok	466
8.1. Wiadomości wstępne	466
8.2. Krew i środki krwiopochodne	466
8.2.1. Środki zastępcze krwi	467
8.2.1.1. Dekstran	468
8.3. Leki wpływające na układ erytroblastyczny	469
8.3.1. Leki stosowane w niedokrwistościach mikrocytowych	469
8.3.1.1. Sole żelaza	469
8.3.1.2. Sole kobaltu	472
8.3.1.3. Sole miedzi	472
8.3.1.4. Sole arsenu	473
8.3.1.5. Inne	473
8.3.2. Leki stosowane w niedokrwistościach makrocytowych	473
8.3.3. Leki stosowane w innych postaciach niedokrwistości	474

8.3.4. Leki stosowane w nadczynności układu erytroblastycznego	475
8.4. Leki wpływające na układ leukoblastyczny	475
8.4.1. Leki stosowane w niedoczynności układu leukoblastycznego	476
8.4.2. Leki stosowane w nadczynności układu leukoblastycznego	476
8.5. Leki wpływające na układ tromboplastyczny	477
8.6. Leki wpływające na układ krzepnięcia krwi	478
8.6.1. Leki przeciwkrwotoczne (haemostatica)	480
8.6.1.1. Leki wpływające na tworzenie się skrzepu	480
8.6.1.2. Leki hamujące fibrynolizę	482
8.6.1.3. Leki substytucyjne stosowane w koagulopatiach	484
8.6.2. Leki przeciwkrzepliwe (anticoagulantia)	484
8.6.2.1. Leki przeciwkrzepliwe hamujące powstawanie skrzepu	484
8.6.2.1.1. Heparyna	484
8.6.2.1.2. Leki heparynopodobne	486
8.6.2.1.3. Antyvitaminy K	486
8.6.2.1.4. Środki hamujące krzepliwość krwi stosowane pozaustrojowo	488
8.6.2.1.5. Inne środki hamujące krzepliwość krwi	489
8.6.2.2. Leki fibrynolityczne	489
9. Leki moczopędne — <i>Zbigniew Korolkiewicz</i>	491
9.1. Wiadomości wstępne	491
9.1.1. Nefron jako punkt uchwytu działania leków moczopędnych	491
9.1.1.1. Kłębek nerkowy	491
9.1.1.2. Kanaliki bliższe (proksymalne)	492
9.1.1.3. Pętla nefronu (Henlego)	493
9.1.1.4. Kanaliki dalsze (dystalne) i kanaliki zbiorcze	493
9.1.2. Endogenna regulacja przemiany gospodarki wodno-elektrolitowej	493
9.1.2.1. Wazopresyna	493
9.1.2.2. Renina	494
9.1.2.3. Aldosteron	494
9.1.2.4. Prostaglandyny	494
9.3. Tiazydy	495
9.4. Leki moczopędne tiazydopodobne	498
9.4.1. Chinetazon	498
9.4.2. Metolazon	499
9.4.3. Indapamid	499
9.5. Leki moczopędne o bardzo silnym działaniu	500
9.5.1. Furosemid	500
9.5.2. Kwas etakrynowy	503
9.5.3. Bumetanid	504
9.5.4. Kwas tienylowy	505
9.6. Leki moczopędne oszczędzające potas	506
9.6.1. Spironolaktony	506
9.6.2. Triamteren	508
9.6.3. Amilorid	508
9.7. Inhibitory anhidrazy węglowej	509
9.8. „Rtęciowe” leki moczopędne	511
9.9. Leki moczopędne działające osmotycznie	514
9.10. Inne	514
9.10.1. Metyloksantyny	514
9.10.2. Chlorek amonowy	516
9.10.3. Roślinne leki moczopędne	516
10. Leki działające na układ oddechowy — <i>Allons Chodera</i>	517
10.1. Wiadomości wstępne	517

10.2. Leki wykrztuśne	517
10.2.1. Leki wykrztuśne działające ośrodkowo	518
10.2.2. Leki wykrztuśne działające obwodowo	518
10.2.2.1. Leki wykrztuśne zwiększające wydzielanie śluzu	519
10.2.2.1.1. Jodek potasowy	519
10.2.2.1.2. Wodorowęglan sodowy	520
10.2.2.1.3. Chlorek amonowy	520
10.2.2.1.4. Chlorek sodowy	520
10.2.2.1.5. Kreozot i jego pochodne	520
10.2.2.1.6. Olejki eteryczne	521
10.2.2.1.7. Korzeń wymiotnicy	522
10.2.2.1.8. Surowce saponinowe	522
10.2.2.1.9. Benzoesan sodu	522
10.2.2.2. Leki wykrztuśne rozpuszczające śluz (mukolityczne)	523
10.2.2.2.1. Mesna	523
10.2.2.2.2. Bromoheksyna	523
10.2.2.2.3. Tyloksapol	524
10.2.2.2.4. Złożone leki wykrztuśne	524
10.3. Leki przeciwkaszlowe (antitussica)	524
10.3.1. Leki przeciwkaszlowe działające ośrodkowo	525
10.3.1.1. Pochodne fenantrenu	525
10.3.1.2. Kodeina	525
10.3.1.3. Dihydrokodeina	526
10.3.1.4. Etylomorfina	526
10.3.1.5. Pentoksyweryna i okseladyna	526
10.3.1.6. Glauцина	527
10.3.2. Leki przeciwkaszlowe działające obwodowo	527
10.4. Leki o działaniu wykrztuśnym i przeciwkaszlowym	528
10.5. Leki wpływające na drożność dróg oddechowych	529
10.5.1. Leki stosowane w nieżycie błony śluzowej nosa	529
10.5.2. Leki stosowane w stanach spastycznych oskrzeli	530
10.5.2.1. Leki sympatykomimetyczne	530
10.5.2.2. Leki cholinolityczne	532
10.5.2.3. Leki miolityczne	532
10.5.2.4. Glikokortykosteroidy	533
10.5.2.5. Leki stosowane zapobiegawczo	534
10.5.2.5.1. Sól sodowa chromoglikanu	534
10.5.2.5.2. Ketotyfen	534
11. Leki stosowane w chorobach układu pokarmowego — <i>Zbigniew Korolkiewicz</i>	535
11.1. Leki pobudzające wydzielanie soku żołądkowego	535
11.1.1. Kwas solny	535
11.1.2. Preparaty uwalniające kwas solny	536
11.1.3. Inne	536
11.2. Leki stosowane w nadkwaśności i chorobie wrzodowej żołądka	537
11.2.1. Leki hamujące czynność wydzielniczą żołądka	538
11.2.1.1. Cymetydyna	538
11.2.1.2. Ranitydyna	539
11.2.1.3. Syntetyczne pochodne prostaglandyn	540
11.2.1.4. Inhibitory „pompy protonowej”	540
11.2.2. Leki cholinolityczne (przeciwmuskarynowe)	541
11.2.2.1. Pirenzepina	541
11.2.3. Środki zobojętniające	542
11.2.4. Środki zwiększające odporność błony śluzowej	544

11.2.5. Inne leki stosowane w chorobie wrzodowej	546
11.2.6. Leki przeciwwskazane w chorobie wrzodowej	547
11.3. Leki przeciwwymiotne	547
11.4. Środki przeczyszczające	549
11.4.1. Wiadomości wstępne	549
11.4.2. Środki przeczyszczające osmotyczne i pęczniące	550
11.4.3. Środki poślizgowe	551
11.4.4. Środki drażniące	552
11.4.4.1. Środki drażniące jelito cienkie	552
11.4.4.2. Środki drażniące jelito grube	553
11.4.5. Inne	554
11.5. Leki przeciwbiegunkowe	554
11.5.1. Środki adsorpcyjne	555
11.5.2. Środki ściągające	555
11.5.3. Leki cholinolityczne	556
11.5.4. Alkaloidy opium	556
11.5.5. Leki działające przyczynowo w biegunkach	556
11.6. Leki stosowane w leczeniu zaburzeń wydzielania żółci	557
11.6.1. Leki żółciotwórcze i żółciopędne	557
11.6.2. Leki rozpuszczające kamienie żółciowe	559
11.7. Leki przeciwrobacze	560
11.7.1. Leki stosowane przeciw robakom obłym	561
11.7.1.1. Piperazyna	561
11.7.1.2. Pirantel	561
11.7.1.3. Pochodne benzimidazolu	562
11.7.1.3.1. Tiabendazol	562
11.7.1.3.2. Mebendazol	562
11.7.1.3.3. Albendazol	562
11.7.1.4. Barwniki cyjaninowe	563
11.7.2. Leki stosowane przeciw robakom płaskim	563
11.7.2.1. Mepakryna	563
11.7.2.2. Niklozamid	564
11.7.2.3. Związki cyny	564
11.7.3. Inne	564
12. Witaminy — <i>Zdzisław Kleinrok</i>	566
12.1. Wiadomości wstępne	566
12.1.1. Witamina A	568
12.1.2. Witamina D	569
12.1.3. Witamina E	572
12.1.4. Witamina K	573
12.1.5. Witamina F	574
12.1.6. Witamina B ₁	574
12.1.7. Witamina B ₂	576
12.1.8. Witamina B ₆	576
12.1.9. Witamina B ₁₂	577
12.1.10. Witamina C	578
12.1.11. Witamina P	579
12.1.12. Witamina H	580
12.1.13. Witamina PP	581
12.1.14. Kwas pantotenowy	582
12.1.15. Kwas foliowy	582
12.1.16. Leczenie preparatami wielowitaminowymi	583
13. Hormony i leki zmieniające czynność gruczołów wydzielania wewnętrznego —	

<i>Ryszard Gryglewski, Jadwiga Robak</i>	585
13.1. Wiadomości wstępne	585
13.2. Hormony gruczołu tarczowego i leki przeciwgruczynkowe	585
13.2.1. Hormony gruczołu tarczowego	585
13.2.2. Leki przeciwgruczynkowe	587
13.2.2.1. Inhibitory jonowe	588
13.2.2.2. Po pochodne tiomocznika	588
13.2.2.3. Preparaty zawierające jod	589
13.2.2.4. Jod radioaktywny	590
13.2.3. Kalcytonina	590
13.3. Hormon gruczołów przytarczycznych	590
13.4. Insulina, doustne leki przeciwcukrzycowe i glukagon	591
13.4.1. Insulina	591
13.4.2. Doustne leki przeciwcukrzycowe	594
13.4.2.1. Po pochodne sulfonilomocznika	594
13.4.2.2. Biguanidy	596
13.4.3. Glukagon	597
13.5. Hormony tylnego płata przysadki	598
13.5.1. Wazopresyna	598
13.5.2. Oksytocyna	599
13.5.3. Inne leki oksytotyczne	600
13.6. Hormony przedniego płata przysadki	601
13.6.1. Hormon wzrostu	602
13.6.2. Prolaktyna	602
13.6.3. Hormony gonadotropowe	603
13.6.4. Hormon tyreotropowy	604
13.6.5. Kortykotropina	604
13.7. Hormony steroidowe	608
13.7.1. Hormony kory nadnerczy	608
13.7.1.1. Glikokortykosteroidy	609
13.7.1.2. Kortykoterapia	610
13.7.1.3. Mineralokortykosteroidy	615
13.7.2. Hormony płciowe	616
13.7.2.1. Testosteron, androgeny i steroidy anaboliczne	616
13.7.2.2. Hormony jajnikowe	618
13.7.2.2.1. Estrogeny	618
13.7.2.2.2. Progesteron i gestageny	620
13.7.2.2.3. Związki hamujące owulację	621
13.7.2.2.4. Leki pobudzające owulację	622
14. Leki przeciwnowotworowe — <i>Ryszard Gryglewski, Zbigniew Korolkiewicz</i>	624
14.1. Wiadomości wstępne	624
14.1.1. Ogólne zasady chemioterapii nowotworów	625
14.1.2. Niebezpieczeństwa związane z chemioterapią nowotworów	626
14.2. Leki stosowane w leczeniu nowotworów	627
14.2.1. Izotopy radioaktywne	628
14.2.1.1. Rad i kobalt	628
14.2.1.2. Fosfor	628
14.2.1.3. Jod	629
14.2.1.4. Złoto	629
14.2.1.5. Leki stosowane w chorobie popromiennej	629
14.2.2. Leki alkilujące	630
14.2.2.1. Chlormetyna	632
14.2.2.2. Chlórambucyl	632

14.2.2.3. Cyklofosfamid	632
14.2.2.4. Busulfan	633
14.2.2.5. Tretamina	633
14.2.2.6. Karmustyna	633
14.2.2.7. Streptozotocyna	634
14.2.3. Antymetabolity kwasu foliowego, puryn i pirymidyn	634
14.2.3.1. Metotreksat	635
14.2.3.2. Merkaptopuryna	635
14.2.3.3. Fluorouracyl	636
14.2.3.4. Inne	636
14.2.4. Alkaloidy i glikozydy	637
14.2.4.1. Kolchicina i demekolcina	637
14.2.4.2. Winblastyna i winkrystyna	637
14.2.4.3. Proresid	638
14.2.5. Antybiotyki	638
14.2.5.1. Daktynomycyna	639
14.2.5.2. Daunorubicyna	639
14.2.5.3. Bleomycyna	640
14.2.5.4. Mitramycyna	640
14.2.5.5. Asparaginaza	640
14.2.6. Hormony steroidowe	641
14.2.6.1. Glikokortykosteroidy	641
14.2.6.2. Hormony płciowe	641
14.2.6.2.1. Antagoniści estrogenów (antyestrogeny)	643
14.2.7. Inne	644
14.2.7.1. Uretan etylowy	644
14.2.7.2. Prokarbazyna	644
14.2.7.3. Hydroksykarbamid	644
14.2.7.4. Interferon	644
14.2.7.5. Przeciwciała monoklonalne	645
14.2.7.6. Cisplatyna	645
15. Leki immunotropowe — Jerzy Giędanowski	646
15.1. Leki immunostymulujące	648
15.1.1. Wiadomości wstępne	648
15.1.2. Czynniki przenoszenia (Transfer Factor TF)	648
15.1.3. Preparaty grasicy	649
15.1.3.1. Tymozyna	650
15.1.3.2. Tymopoetyna	650
15.1.3.3. Grasiczy czynnik surowiczy (FST)	650
15.1.3.4. Grasiczy czynnik humoralny (THF)	650
15.1.3.5. Grasiczy czynnik X (preparat TFX)	650
15.1.5. Lewamizol	651
15.1.6. Metyzoprynol	651
15.1.7. Azymekson	652
15.1.8. Biostymina	653
15.1.9. Bestatyna	653
15.1.10. Picibanil	653
15.1.11. Inne	654
15.1.11.1. Immunoglobuliny	654
15.1.11.2. Szczepionki	655
15.1.11.2.1. Szczepionki swoiste	655
15.1.11.2.2. Szczepionki nieswoiste	656

15.2.	Leki immunosupresyjne	657
15.2.1.	Wiadomości wstępne	657
15.2.2.	Leki alkilujące	659
15.2.3.	Antagoniści puryn, pirymidyn i kwasu foliowego	659
15.2.4.	Alkaloidy i glikozydy	660
15.2.5.	Antybiotyki	660
15.2.6.	Glikokortykosteroidy	661
15.2.7.	Interferon	661
15.2.8.	Surowice (globuliny) antylimfocytarne	662
15.2.9.	Preparaty degradujące makroglobuliny	662
15.2.10.	Nirydazol	662
15.2.11.	Oksysuran	663
15.2.12.	Kompleksy immunosupresorów z nośnikami	663
15.2.13.	Inne	663
15.2.14.	Immunoglobulina anty-Rh (D)	664
16.	Leki chemioterapeutyczne i środki odkażające — <i>Andrzej Danysz</i>	665
16.1.	Wiadomości wstępne	665
16.2.	Środki odkażające	665
16.2.1.	Kwasy	668
16.2.1.1.	Kwasy nieorganiczne	668
16.2.1.2.	Kwasy organiczne	669
16.2.2.	Aldehydy	669
16.2.2.1.	Aldehyd mrówkowy	669
16.2.2.2.	Paraformaldehyd	670
16.2.2.3.	Metenamina	670
16.2.3.	Alkohole	670
16.2.4.	Fenole i ich pochodne	670
16.2.4.1.	Fenol	671
16.2.4.2.	Krezol	671
16.2.4.3.	Tymol	672
16.2.4.4.	Chlorofenole	672
16.2.4.5.	Heksachlorofen	672
16.2.4.6.	Oksyfenole	673
16.2.5.	Środki utleniające	673
16.2.5.1.	Nadtlenek wodoru	673
16.2.5.2.	Nadmanganian potasowy	674
16.2.6.	Związki chlorowcopochodne	674
16.2.6.1.	Chlor	674
16.2.6.2.	Podchloryny	675
16.2.6.3.	Chloraminy	675
16.2.6.4.	Chloroheksydyna	676
16.2.6.5.	Jod	676
16.2.6.6.	Chinazol	676
16.2.7.	Tenzydy	677
16.2.7.1.	Tenzydy kationowe	677
16.2.7.2.	Tenzydy anionowe	678
16.2.7.3.	Mydła amfoteryczne	678
16.2.8.	Związki rtęci	678
16.2.8.1.	Chlorek rtęciowy	679
16.2.8.2.	Merbromina	679
16.2.8.3.	Oksycyjanek rtęciowy	679
16.2.8.4.	Żółty tlenek rtęciowy	680
16.2.8.5.	Aminochlorek rtęciowy	680

16.2.9. Związki srebra	680
16.2.9.1. Azotan srebra	680
16.2.9.2. Proteinian srebra	680
16.2.9.3. Srebro koloidalne	681
16.2.10. Sole cynku	681
16.2.11. Pochodne nitrofuranu	681
16.2.12. Pochodne chinoliny	681
16.2.13. Barwniki	681
16.2.13.1. Barwniki akrydynowe	682
16.2.13.2. Barwniki rozanilinowe	682
16.2.13.3. Barwniki tioninowe	682
16.3. Antybiotyki	682
16.3.1. <u>Wiadomości wstępne</u>	682
16.3.2. Penicyliny	710
16.3.3. Cefalosporyny	721
16.3.4. Monobaktamy	728
16.3.5. Karbapenemy	729
16.3.6. Aminoglikozydy	730
16.3.7. Tetracykliny	733
16.3.8. Chloramfenikol	737
16.3.9. Makrolidy	739
16.3.10. Linkosamidy	741
16.3.11. Polimiksy	743
16.3.12. Kwas fusydowy	744
16.3.13. Inne	744
16.4. Syntetyczne leki chemioterapeutyczne	745
16.4.1. Sulfonamidy	745
16.4.2. Kotrimoksazol	755
16.4.3. Pochodne nitrofuranu	759
16.4.3.1. Nitrofurantoina	760
16.4.3.2. Nifurtinol	761
16.4.3.3. Furagina	761
16.4.3.4. Nitrofuroksym	761
16.4.3.5. Furazolidon	761
16.4.3.6. Nifuroksazyd	762
16.4.4. Kwas nalidyksowy	762
16.4.5. Kwas pipemidynowy	763
16.5. Leki przeciwgruźlicze	763
16.5.1. Wiadomości wstępne	763
16.5.2. Ryfampicyna (RMP)	765
16.5.3. Isoniazyd (INH)	766
16.5.4. Kwas p-aminosalicylowy (PAS)	767
16.5.5. Etambutol	768
16.5.6. Wiomycyna (VW)	769
16.5.7. Cykloseryna (CS)	769
16.5.8. Kapreomycyna (KM)	770
16.5.9. Etionamid (TH)	771
16.5.10. Tiokarlid (DAT)	771
16.5.11. Pirazynamid	772
16.6. Leki przeciwgrzybicze	772
16.6.1. Leki stosowane w grzybicach skóry	772
16.6.1.1. Nystatyna	773
16.6.1.2. Hachimycyna	774

16.6.1.3. Fusafungina	775
16.6.1.4. Leworyna	775
16.6.1.5. Pecylocyna	775
16.6.1.6. Natamycyna	775
16.6.1.7. Związki alkilowe i ich pochodne	775
16.6.1.8. Kwasy aromatyczne i ich pochodne	776
16.6.1.9. Pochodne imidazolu i tiazolu	776
16.6.1.10. Pochodne chinoliny i chinaldiny	777
16.6.1.11. Inne	777
16.6.2. Leki stosowane w grzybicach układowych	778
16.6.2.1. Amfoterycyna B	778
16.6.2.2. Gryzeofulwina	780
16.6.2.3. Pochodne imidazolu	781
16.6.2.3.1. Mikonazol	781
16.6.2.3.2. Ketokonazol	782
16.6.2.3.3. Klotrimazol	782
16.6.2.4. Hydroksystylbamidyna	783
16.6.2.5. Flucytozyna	783
16.6.2.6. Nifuratel	783
16.7. Leki przeciwprzywrotniakowe	783
16.7.1. Leczenie rzęsiotkowicy	786
16.7.2. Leczenie czerwoni amebowej	787
16.7.3. Antybiotyki stosowane jako leki przeciwprzywrotniakowe	788
16.7.4. Pochodne chinoliny	788
16.7.4.1. Alkaloidy chinolinowe i izochinolinowe	788
16.7.4.1.1. Chinina	788
16.7.4.1.2. Emetyna	791
16.7.4.2. Pochodne 8-hydroksychinoliny	792
16.7.4.3. Pochodne 8-aminochinoliny	792
16.7.4.4. Pochodne 4-aminochinoliny	793
16.7.5. Pochodne 9-aminoakrydiny	793
16.7.6. Biguanidy	794
16.7.7. Pochodne diaminopirymidyny	794
16.7.8. Diamidyny	794
16.7.9. Metronidazol	795
16.7.10. Dikloksanid	795
16.7.11. Związki metaloorganiczne	796
16.8. Leki przeciwwirusowe	796
16.8.1. Wiadomości wstępne	796
16.8.2. Immunoterapia i immunoprofilaktyka zakażeń wirusowych	798
16.8.3. Najczęściej stosowane leki przeciwwirusowe	798
16.8.3.1. Idoksyurydyna	798
16.8.3.2. Moroksydyna	799
16.8.3.3. Amantadyna	799
16.8.3.4. Metysazon	800
16.8.3.5. Acyklowir	800
16.8.3.6. Widarabina	801
16.8.3.7. Rybawiryna	802
17. Leki okulistyczne — Zdzisław Kleinrok	803
17.1. Wiadomości wstępne	803
17.2. Drogi podawania i postacie leków stosowanych w oftalmologii	804
17.3. Leki działające na źrenicę	804
17.3.1. Leki zwężające źrenicę	804

17.3.2. Leki rozszerzające źrenicę	805
17.4. Leki obniżające ciśnienie śródgałkowe	807
17.5. Leki stosowane w stanach zapalnych oka	807
17.5.1. Leki przeciwbakteryjne i przeciwwirusowe	807
17.5.2. Leki przeciwzapalne	808
17.5.3. Środki znieczulające miejscowo	808
17.6. Leki stosowane w zaburzeniach czynności gruczołu łzowego	809
18. Leki dermatologiczne — <i>Henryk Szarmach</i>	810
18.1. Wiadomości wstępne	810
18.2. Postacie leków dermatologicznych	810
18.3. Środki odkażające stosowane w dermatologii	810
18.3.1. Alkohol etylowy	810
18.3.2. Fenol	811
18.3.3. Heksachlorofen	812
18.3.4. Tymol	812
18.3.5. Jod	812
18.3.6. Chloraminy	812
18.3.7. Klio chinol	813
18.3.8. Chlorchinaldol	813
18.3.9. Nadmanganian potasowy	813
18.3.10. Woda utleniona	813
18.3.11. Związki rtęci	814
18.3.11.1. Aminochlorek rtęciowy	814
18.3.11.2. Chlorek rtęciowy	814
18.3.12. Związki srebra	814
18.3.13. Barwniki	814
18.3.14. Kwasy stosowane jako środki odkażające	815
18.3.14.1. Kwas borowy	815
18.3.14.2. Kwas salicylowy	815
18.3.15. Antybiotyki	815
18.3.15.1. Neomycyna	815
18.3.15.2. Bacyltracyna	816
18.3.16. Sulfonamidy	816
18.4. Leki przeciwgrzybicze stosowane miejscowo	816
18.4.1. Pochodne imidazolowe	816
18.4.1.1. Klotrimazol	816
18.4.1.2. Ekonazol	816
18.4.1.3. Mikonazol	817
18.4.1.4. Chlormidazol	817
18.4.2. Nystatyna	817
18.4.3. Natamycyna	817
18.4.4. Amfoterycyna B	818
18.4.5. Flucytozyna	818
18.4.6. Fenole	818
18.4.7. Kwas salicylowy i jego pochodne	819
18.4.8. Kwas undecylenowy	819
18.4.9. Pochodne chinoliny	819
18.4.10. Związki siarki	820
18.4.10.1. Tolnaftat	820
18.4.10.2. Sulbentin	820
18.4.11. Jod	820
18.5. Leki przeciw Pasożytnicze	820
18.5.1. Środki przeciwswierzbowe	821

18.5.1.1. Maść Wilkinsona	821
18.5.1.2. Maść siarkowa	821
18.5.1.3. Tak zwana maść przeciwswierzbowa	821
18.5.1.4. Novoscabin	821
18.5.1.5. Krotamiton	821
18.5.1.6. Gameksan	821
18.5.2. Środki przeciwwszawicowe	822
18.5.2.1. Wszawica łonowa	822
18.5.2.2. Wszawica głowowa	822
18.6. Leki przeciwwirusowe	822
18.6.1. Idoksurydyna	823
18.6.2. Tromantadyna	823
18.6.3. Widarabina	823
18.7. Leki przeciwzapalne	823
18.8. Leki i środki redukujące	827
18.8.1. Chryzarobina	827
18.8.2. Cygnolina	827
18.8.3. Kwas pirogalusowy	827
18.8.4. Dziegcie	828
18.8.5. Prodermina	828
18.8.6. Ichtiol	828
18.8.7. Tumenol	829
18.9. Leki przeciwsładowe	829
18.9.1. Etoform	829
18.9.2. Prokaina	829
18.9.3. Mentol	830
18.9.4. Krotamiton	830
18.9.5. Leki steroidowe	830
18.9.6. Leki przeciwhistaminowe	830
18.10. Leki keratolityczne i keratoplastyczne	830
18.10.1. Kwas salicylowy	831
18.10.2. Mocznik	831
18.10.3. Kwas retinolowy	831
18.11. Środki drażniące	832
18.12. Środki żrące i przyżegające	832
18.12.1. Azotan srebra	832
18.12.2. Kwas mlekowy	833
18.12.3. Chlorek cynkowy	833
18.13. Leki zewnętrzne chroniące przed działaniem promieni słonecznych	833
18.13.1. Kwas p-aminobenzoesowy	833
18.13.2. Benzofen	833
18.13.3. Inne	834
18.14. Leki przeciwnowotworowe	834
18.14.1. 5-Fluorouracyl	834
18.14.2. Podofilina	835
18.14.3. Kolchicina	835
18.14.4. Demekolcyna	835
18.14.5. Chlormetyna	836
19. Środki diagnostyczne — Zdzisław Kleinrok	837
19.1. Wiadomości wstępne	837
19.2. Diagnostyczne zastosowanie promieniowania rentgenowskiego	837
19.2.1. Środki cieniujące nie zawierające jodu	838
19.2.2. Środki cieniujące zawierające jod	839

19.2.2.1. Środki używane do cholecystografii i cholangiografii	840
19.2.2.2. Środki używane do urografii i angiografii	840
19.2.2.3. Środki używane do bronchografii	841
19.2.2.4. Środki używane do limfo-, mielo- i wentrikulografii	841
19.3. Diagnostyczne zastosowanie barwników	841
19.3.1. Barwniki używane w diagnostyce chorób krążenia	842
19.3.2. Barwniki używane w diagnostyce chorób wątroby	843
19.3.3. Barwniki używane w diagnostyce chorób nerek	843
19.4. Diagnostyczne zastosowanie pierwiastków promieniotwórczych	844
19.4.1. Jod promieniotwórczy w diagnostyce chorób gruczołu tarczowego	844
19.4.2. Pierwiastki promieniotwórcze w diagnostyce chorób krążenia i krwi	845
20. Zasady postępowania w ostrych zatruciach — <i>Franciszek Kokot</i>	846
20.1. Wiadomości wstępne	846
20.2. Zabiegi stosowane w ostrych zatruciach	846
20.3. Podstawowe zasady dotyczące leczenia najczęściej spotykanych za- truć lekami i niektórymi truciznami	854
21. Farmakologia kliniczna w praktyce lekarskiej — <i>Kornel Gibiński</i>	872
Skorowidz	888